Vedtatt under Unge Høyres landsmøte 15. november 2026

Datasentre på norske vilkår

Datasentre er blitt en del av den digitale grunnmuren i samfunnet, og Norge bør ønske dem velkommen. Men når datasentrene legger beslag på stadig mer av kraften vår, er det ikke lenger bare et teknisk spørsmål. Det er et spørsmål om hvem som skal få bruke fellesskapets kraft, hvem som kontrollerer dataene våre, og hva lokalsamfunnene sitter igjen med.

Strømforbruket til datasentre er tredoblet på fem år, og omtrent halvparten av den reserverte nettkapasiteten i Norge går allerede til dem. Kraft som brukes til datasentre, kan ikke samtidig brukes til ny industri, nye arbeidsplasser eller lavere strømregninger. Da må vi kunne forvente at den brukes godt, og at varmen ikke bare slippes rett ut i luften.

Det handler også om tillit. Kinesiske selskaper kan etter kinesisk lov bli pålagt å utlevere data til myndighetene, også når dataene ligger på norsk jord. Stadig flere norske og europeiske virksomheter krever derfor at data lagres i Norge eller Norden. Skal Norge være et datasenterland, må vi sørge for at sensitive data forblir under norsk og europeisk kontroll.

I dag er reglene for svake. Høyres program sier at partiet vil stille krav til spillvarme «der det ligger til rette for dette», og datasentrene må bare utrede om varmen kan brukes. Når regjeringen nå innfører konsesjonsplikt, må kravene stå i vilkårene. Det er bare det som er bindende som faktisk blir fulgt.

Unge Høyre vil:

- Kreve at store datasentre leverer spillvarmen sin til fjernvarme eller annen næring når noen i nærheten kan bruke den.
- Gjøre det offentlig hvem som benytter seg av datalagringen i datasentrene, med unntak fra aktører som av sikkerhetsmessige grunner ikke bør bli offentliggjort.
- La datasentre som utnytter spillvarmen gå foran i køen for nettkapasitet.
- Kreve at de største datasentrene skaper lokale ringvirkninger, for eksempel arbeidsplasser eller samarbeid med lokalt næringsliv.
- Sikre at konsesjonsordningen for datasentre har klare kriterier og rask saksbehandling.
- Kreve at sensitive offentlige data lagres i Norge hos aktører som ikke kan tvinges til å utlevere dem til andre land.
- Forby bruk av datasentre til kryptoutvinning.
- Gjøre det mulig for kommuner å innføre næringsskatt på datasentre.
- Datasentre skal som hovedregel utbygges på gråarealer.
- Kreve at datasentre bygger tilhørende fornybar energi for å avlaste strømnettet.
- Legge til rette for at nye datasentre bygges der det er god nettkapasitet og nærhet til kraftproduksjon eller knutepunkter i strømnettet.

Rydd opp i køen om nettkapasitet

Mange aktører står i kø for nettkapasitet uten å ha finansiering, tomt eller konkrete byggeplaner på plass. De holder av kapasitet de kanskje aldri tar i bruk, og fortrenger seriøse prosjekter som er klare til å bygge, både datasentre og annen industri. Det er urettferdig at de som er klare, må vente

fordi andre holder av plass de ikke bruker. Nettkapasitet er en knapp fellesressurs, og den bør gå til dem som faktisk skal bruke den.

Bare datasentrene som er planlagt, har behov for kapasitet som tilsvarer over en tredjedel av all strømmen Norge produserer, og Statnett har nå stanset nye reservasjoner fram til sommeren 2027. Nettkapasitet er en knapp fellesressurs, og den bør gå til dem som faktisk skal bruke den.

Unge Høyre vil:

- Skjerpe kravene for å få plass i køen for nettkapasitet. Prosjektet må dokumentere tomt, finansiering og en realistisk fremdriftsplan.
- Kreve en garanti eller et forskudd for å reservere nettkapasitet, etter polsk modell, så det koster noe å holde av plass man ikke bruker.
- Sørge for at prosjekter som ikke holder fremdriftsplanen, mister plassen i køen.
- Forby videresalg av reservert nettkapasitet.
- Sørge for at nettkapasiteten er vurdert før kommunen behandler en endelig etablering, så datasentre ikke fortrenger annen næring.
- Bruke fleksibel tilknytning mer der nettet er fullt, slik at aktører kan koble seg til mot å redusere forbruket når belastningen er høy.